

Var fjärde utsatt politiker överväger att lämna sina politiska uppdrag

Var fjärde politiker utsattes för någon form av hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld under 2024. Utsattheten är mer utbredd bland politiker i riksdagen samt bland kvinnor. Var fjärde utsatt politiker har övervägt att lämna samtliga sina uppdrag under 2024. Det visar Politikernas trygghetsundersökning 2025 som Brå publicerar idag.

Drygt 25 procent av förtroendevalda blev under 2024 utsatta för någon form av hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld. Det är en mindre andel jämfört med valåret 2022 då drygt 29 procent uppgav att de utsattes. De senaste åren har utsattheten varit högre under valår.

Utsattheten är högre bland kvinnor än män, 27 respektive 24 procent. Detta mönster har framkommit i mätningarna sedan 2018. Utsattheten är också högre bland förtroendevalda i riksdagen. Av riksdagsledamöterna uppger 65 procent att de utsattes under 2024, jämfört med 31 procent av de förtroendevalda i regioner och 25 procent av de förtroendevalda i kommuner.

- Det är betydligt vanligare att personer som i stor utsträckning är kända av allmänheten, till exempel genom att vara omskrivna i media eller vara aktiva på sociala medier i större utsträckning, är mer utsatta. Kända kvinnor är oftare utsatta än kända män, säger Sara Afifi, utredare på Brå.

Jämfört mellan åldersgrupper är utsattheten högst bland de som är 30–39 år (knappt 36 procent). Lägst utsatthet finns i de äldre åldersgrupperna. Den yngsta åldersgruppen, 29 år och yngre, har haft högst andel utsatta i alla tidigare undersökningar, men där syns en tydlig minskning från mellan 39 och 50 procent under åren 2012–2022 till knappt 30 procent år 2024.

För tredje mätningen i rad är Miljöpartiet det parti som uppvisat högst andel utsatta, 33 procent. Centerpartiet har lägst andel utsatta, 20 procent.

Bland de förtroendevalda som utsattes under 2024 uppger nästan hälften, 47 procent, att de påverkades i sitt förtroendeuppdrag, antingen till överväganden eller till faktiska handlingar. Det är den högsta nivån sedan mätningen startade. Det är en högre andel utsatta kvinnor än män som uppger att de påverkas (53 respektive 42 procent).

- En fjärdedel av de förtroendevalda som utsattes under 2024 har övervägt att lämna alla sina politiska uppdrag. Detta, samt att vi ser att förtroendevalda ändrar ståndpunkt i en fråga eller självcensurerar sig av oro för att utsättas för brott, är ett hot mot demokratin. Det riskerar också leda till att färre vågar och vill engagera sig politiskt, säger Anna Frenzel, utredare på Brå.

Fakta

Politikernas trygghetsundersökning genomförs för sjunde gången av Brå, på uppdrag av regeringen. Av drygt 13 300 tillfrågade ordinarie ledamöter i Sveriges riksdag och fullmäktigeförsamlingar har cirka 7 500 svarat på frågor om sin utsatthet för hot, trakasserier, våld, skadegörelse och stöld under 2024.

Kontakt

- Sara Afifi, utredare: sara.afifi@bra.se, 08-527 58 432
- Anna Frenzel, utredare: anna.frenzel@bra.se, 08-527 58 431